

Stiftelsesklagenemnda

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak 2017/0335

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse av klage av 22. november 2017 fra avsatte styremedlemmer i A over Stiftelsestilsynets vedtak av 9. november 2017.

Saken gjelder avsettelse av B som styreleder og C og D som styremedlemmer i medhold av stiftelsesloven § 29 annet ledd. Stiftelsestilsynets vedtak er begrunnet med at styret gjennom sine handlinger og unnlater har vesentlig tilsidesatt sine plikter etter stiftelsesloven § 18 om forvaltning av stiftelsens kapital, § 21 om å holde stiftelsens eiendeler atskilt fra andre eiendeler og § 30 om styrets ansvar for at formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Stiftelsestilsynet har vurdert at styreleder og styremedlemmene også klart har vist seg uegnet til å inneha vervet.

Spørsmålet i klagesaken er om vilkårene i stiftelsesloven § 29 annet ledd er til stede slik at B, C og D kan avsettes.

1. Stiftelsesklagenemndas kompetanse og sammensetning

Stiftelsesklagenemndas kompetanse er fastsatt i lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) § 7a. Etter bestemmelsen avgjør Stiftelsesklagenemnda klager på enkeltvedtak fattet av Stiftelsestilsynet i medhold av stiftelsesloven, dekningsloven, arveloven og samvirkeloven, med mindre noe annet følger av særskilt lovbestemmelse.

Stiftelsesklagenemnda har full prøvelsesadgang, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 34. Klagen er rettidig fremsatt og vilkårene for å behandle klagen er til stede, jf. forvaltningsloven §§ 29 og 32.

Ved Stiftelsesklagenemndas behandling og avgjørelse av klagen deltok leder Hanne Ombudstvedt og medlemmene Caroline D. Ditlev-Simonsen og Henning Sollid.

2. Sakens bakgrunn i hovedtrekk

A, org. nr.X, (heretter stiftelsen), ble opprettet i 1997. Stiftelsen er tilført midler gjennom innsamling av penger og ved gaver, og mottar ikke midler fra det offentlige. Stiftelsens formål følger av vedtektene § 4:

«4. Formål

- a) *Utvikling av filmserien "Nettet".*
- b) *Videreutvikling og fornyelse av filmserien "Nettet".*
- c) *Distribusjon og markedsføring av filmserien "Nettet".*
- d) *Økonomisk støtte til rehabiliteringssteder som oppfyller følgende krav:*
 1. *Stedet skal drives etter full evangelisk tro. Tro til legedom av:*

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

- I. *Kropp, som en får ved å legge av seg alle ytre laster som en hadde før en kom til rehabiliterings-stedet.*
- II. *Ånd, som en får ved tro, og bekjennelse av Jesus Kristus.*
- III. *Sjel, som en levende Jesus Kristi ånd fornyer.*
2. *Stedet skal drives uten noen form for statlig el kommunal støtte.*
3. *Det skal ikke være lovlig med røyking eller bruk av noen form for beroligende medikamenter bortsett fra livsnødvendige medisiner.*
4. *Det skal ikke være mulighet å se TV eller høre radio.*
5. *Stedet skal benytte seg av en 1 avis som lederskapet utvelger.*
6. *Stedet skal være til utvikling for elevene inn i en ny stø livsstil i samfunnet som vil si:*
 - I. *Elevene skal få forståelse av viktighetene i å studere ordet og bønn. Gjennom daglig bibelundervisning.*
 - II. *Faste arbeidsrytmer utenom de dagligdagse gjøremål i hus skal ikke pålegges elevene. Fysisk aktivitet skal prioriteres da fysisk velvære er psykisk velvære. Fysisk aktivitet skal ikke pålegges elevene. De skal derimot inspireres til å starte opp med fysiske øvelser som til slutt gir dem lyst til å spørre om arbeide. Da blir det som "Ordet" seir: Nåde i stedet for krav.*
7. *Det skal være maksimalt 4 elever til rehabilitering.*
8. *Personal og ledelse skal ha et kristent livssyn.*
9. *Rehabiliteringsstedet bør ligge slik til at det ikke vekkes for lett fristelser til fall. Dvs. Godt vekk fra by. Byturer foretas hver 14. dag med følge av personal.»*

Stiftelsens styre har frem til styreavsettelsen bestått av tre styremedlemmer, B, C (styreleders ektefelle) og D (styreleders svigerdatter). B har vært styrets leder og daglig leder i stiftelsen. Daglig leder har etter vedtektene § 5 firmategningsrett alene.

Den 6. oktober 2017 sendte Stiftelsestilsynet melding om åpning av tilsyn hos stiftelsen. Stiftelsestilsynet var blitt oppmerksom på en note i regnskapet for 2016 som omhandlet feilføring i tidligere årsregnskap av eiendomstransaksjon i Kenya. I note 7 til årsregnskapet for 2016 stod følgende:

«I forbindelse med stiftelsens avhendelse av landbrukseiendom i Kenya er det i tidligere års regnskap inntektsført gevinst et for lavt beløp. Dette er korrigert i årsregnskapet for 2016. I forbindelse med hermed foreligger kostnader knyttet til aktiviteten dette området fra tidligere perioder som ikke er tidligere er kommet med i stiftelsens regnskap.

Feil i tidligere års regnskap er resultatført i årsregnskapet for 2016 overensstemmende med NRS 8. Beløpene er klassifisert som ordinære poster.

Resultateffekten i året knyttet til forannevnte feil i tidligere års regnskap er kr 511 400,-.»

Stiftelsen ble bedt om å redegjøre for hvilken eiendom som ble solgt, når den ble solgt og hvordan den ble solgt. Stiftelsen ble også bedt om å redegjøre for feilføringen i årsregnskapet.

I e-post av 6. november 2017 svarte stiftelsen på Stiftelsestilsynets spørsmål.

Den 7. november 2017 fikk Stiftelsestilsynet oversendt dokumentasjon og informasjon knyttet til stiftelsen fra Kemneren i Bergen kommune.

Ved Stiftelsestilsynets vedtak av 9. november 2017 ble stiftelsens styre avsatt. Det ble ikke sendt forhåndsvarsel etter forvaltningsloven § 16 idet Stiftelsestilsynet vurderte at unntaket i forvaltningsloven § 16 tredje ledd bokstav a kom til anvendelse. I vedtak samme dag oppnevnte Stiftelsestilsynet advokat Bjørn Åge Hamre som enestyre i stiftelsen.

På vegne av stiftelsen sendte advokat Hamre den 10. november 2017 en begjæring til Bergen tingrett med påstand om arrest overfor B og D i bankkonto og fast eiendom Gullstølsbotn 76, gnr. X, bnr. X, snr. X i E kommune. Bakgrunnen for arrestbegjæringen var at stiftelsens eiendom den 6. november 2017 ble overført til D. Vederlaget for eiendomsoverføringen var kroner 3 600 000. Den 9. november 2017 overførte B kroner 2 348 000 fra stiftelsen til sin private konto. Bergen tingrett tok begjæringen til følge ved kjennelse av 13. november 2017.

Namsfogden gav tilbakemelding om at beløpet som det var tatt arrest i, ikke lenger var tilgjengelig på Bs bankkonto. Advokat Hamre fremmet deretter ny arrestbegjæring den 15. november 2017 som ble tatt til følge, jf. kjennelse av 15. november 2017. Det ble besluttet arrest i ideell halvdel av Bs eiendom i X, gnr. X, bnr. X1 i E kommune.

Vedtaket om styreavsettelse ble påklaget av advokat Erlend Øen 22. november 2017. Etter forespørsel fra Stiftelsesklagenemnda har advokat Øen i brev av 15. januar 2018 klargjort at han har påklaget vedtaket på vegne av samtlige tre avsatte styremedlemmer.

I brev av 24. november 2017 ba Stiftelsestilsynet advokat Øen om å kommentere enkelte forhold som lå til grunn for vedtaket om styreavsettelse som ikke var kommentert i klagen. Det ble satt frist for tilbakemelding til 1. desember 2017. Brevet ble ifølge Stiftelsestilsynet ikke besvart av klagernes advokat eller klagerne innen fristen. Advokat Øen har i brev av 15. januar 2018 fremholdt at brevet først ble mottatt på et senere tidspunkt.

Stiftelsestilsynet har vurdert klagen, men har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket. Saken ble oversendt Stiftelsesklagenemnda 6. desember 2017.

Klagernes advokat har i brev av 15. januar 2018 inngitt tilleggsmerknader til klagen.

I brev til stiftelsen ved styreleder advokat Hamre den 31. januar 2018 har advokat Øen redegjort for klagernes syn på det økonomiske forholdet mellom B og stiftelsen. Brevet er sendt i kopi til Stiftelsesklagenemnda ved Klagenemndssekretariatet. Det er anført at stiftelsen har en gjeld til B på rundt kroner 4 960 000.

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse bygger på de saksdokumentene som nemnda har mottatt innen behandlingen av klagen.

3. Rettslig grunnlag for vedtaket

Stiftelsestilsynets vedtak av 9. november 2017 er begrunnet med at vilkårene for å avsette styremedlemmer etter stiftelsesloven § 29 annet ledd første og annet alternativ er oppfylt. Etter bestemmelsen er Stiftelsestilsynet gitt myndighet til å avsette styremedlemmer når følgende nærmere vilkår er oppfylt:

«Stiftelsestilsynet kan avsette styremedlem som vesentlig tilsidesetter sine plikter ved utøvelse av vervet, som klart viser seg uegnet, eller som ikke fyller lovens krav til å være styremedlem, jf. § 27. Blir vedtaket bragt inn for domstolene, kan de prøve alle sider av saken.»

4. Stiftelsestilsynets vedtak

Vedtaket av 9. november 2017 lyder:

1. [B] avsettes som styreleder i [A]
2. [C] avsettes som styremedlem i [A]
3. [D] avsettes som styremedlem i [A]
4. Avsettelsen skjer med virkning fra 9. november 2017»

Stiftelsestilsynet forhåndsvarslet ikke styremedlemmene idet tilsynet vurderte at forhåndsvarsel kunne unnlates med hjemmel i forvaltningsloven § 16 tredje ledd bokstav a. Fra vedtaket om dette gjengis:

«Stiftelsen har nylig solgt Stiftelsens leilighet på adressen (gnr.[X] bnr. [X] snr. [X] i [E] kommune). Sett i lys av tidligere disposisjoner i Stiftelsen vurderer Bergen kemnerkontor og Stiftelsestilsynet at det er fare for rettsstridig disponering av midlene som danner behov for å fatte vedtak om styreavsettelse og oppnevning av nytt styre uten unødig opphold. Med kontroll over Stiftelsens eiendeler og bankkonti, vil et nytt styre kunne hindre/begrense muligheten for å foreta slike rettsstridige disposisjoner som det i ettertid vil kunne være vanskelig å reversere.»

Stiftelsestilsynet har vist til at partene er gitt anledning til å uttale seg om forholdene som ligger til grunn for vedtaket i møter hos Stiftelsestilsynet og i kommunikasjon med Kemneren i Bergen kommune, slik at de opplysninger som vedtaket bygger på, har vært gjenstand for kontradiksjon.

Stiftelsestilsynets vedtak er begrunnet med at midler innsamlet i stiftelsens navn, er overført til B privat, og at verken innskudd eller bokført innlån fra B til stiftelsen er dokumentert på noen måte. Fra Stiftelsestilsynets vurdering gjengis:

«Ved gjennomgang av privatkonto tilhørende styreleder er det funnet en rekke innskudd av midler. Innskuddene oppgis å være fra «bank i butikk»-filialer fra ulike steder i Norge. Teksten er Mynt, Automatinnskudd etc med oppgitte bankfilialer. Innskuddene er i en del tilfeller sammenfallende i tid og sted som tilsvarende myntinnskudd i Stiftelsen.»

B har forklart til Kemneren i Bergen kommune at han har tjent penger på myntsalg. Med unntak av én overførsel 15. desember 2016 på kroner 711 075, har ikke Kemneren i Bergen kommune funnet innskudd som tilsier at midler stammer fra myntsalg.

Stiftelsestilsynet skriver videre i vedtaket:

«På denne bakgrunn fremstår det som sannsynlig at de midler som er samlet inn i Stiftelsens navn kun delvis er betalt til stiftelsen og delvis er betalt til styreleder. I kontrollperioden 2010 til 2016 summerer det aktuelle beløp som på slik måte er innbetalt til styreleder seg til kr 3 659 410.

Dette må sammenholdes med at styreleder i 2016 hadde langsiktige lån til stiftelsen på kr 2.678 445. Registrert inntekt for B og C er av kemneren i Bergen, ovennevnte myntinnskudd og store innlån fra styreleder kombinert med at han ikke har fått inntekt innrapportert fra andre enn NAV fremstår det klart at styreleder har mottatt midler fra Stiftelsen som ikke fremgår av stiftelsens regnskaper. Dette vurderes også å kunne utgjøre skjult lønn til daglig leder og/eller underslag fra Stiftelsen og vi vil følgelig inngi politianmeldelse av de samme forhold.»

Vedtaket bygger også på mangelfull regnskapsførsel knyttet til salg av eiendom i Kenya. Fra vedtaket på dette punkt gjengis:

«Ved å sjekke vekslingskursen fra kenyanske shilling til norske kroner per 4. august 2017 skulle salgssummen på 27 millioner Kenyanske shilling tilsvare nær 2 millioner kroner. Stiftelsen har imidlertid i e-post til Stiftelsestilsynet datert 6. november 2017 angitt salgssummen å skulle være kr 1 601 300. Stiftelsen angir selv at den oppgitte differansen på kr 601 400 er medgått til å dekke stiftelsens gjeld til styreleder. Den manglende differansen mellom de overførte kr 1 million til den reelle salgssummen er imidlertid uavhengig av vekslingskurs ikke funnet i Stiftelsens regnskaper eller kontorer som nedbetaling. Det stilles her også spørsmål til lovligheten og uansett stiftelsens regnskapsføring i denne sammenheng.

Det foreligger også andre disposisjoner som det stilles spørsmål ved, men som vi per i dag ikke finner grunnlag for å beskrive som følge av mangelfullt grunnlag. Herunder er det svært uklart i hvilken grad Stiftelsen har realisert sitt formål.»

Etter en samlet vurdering har Stiftelsestilsynet konkludert med at de tre styremedlemmene gjennom utførte og unnlatte disposisjoner har «vesentlig tilsidesatt» sine plikter som styreleder/-medlem og har vist seg klart uegnet, jf. stiftelsesloven § 29. I vedtaket er det vist til at det foreligger brudd på stiftelsesloven §§ 18, 21 og 30. Det er lagt til grunn at samtlige styremedlemmer har vært kjent med forholdene, og at de har unnlatt å utføre de kontrollopgaver styrets medlemmer er pålagt.

5. Klagernes anførsler

Klagerne anfører at vedtaket er ugyldig idet vedtaket bygger på et uriktig faktum. Klagerne ber om at vedtaket omgjøres. I klagen er det vist til brev av samme dag til Kemneren i Bergen kommune med vedlegg.

Klagernes anførsler kan oppsummeres slik:

- Stiftelsestilsynets vedtak bygger på et uriktig faktisk grunnlag. Det er ikke grunnlag for å hevde at det urettmessig er tatt ut midler fra stiftelsen til private formål.
- Stiftelsestilsynet bygger sitt vedtak på en uferdig rapport utarbeidet av og oversendt fra Kemneren i Bergen kommune. Denne rapporten bygger ikke på et fullstendig opplyst faktum og vedtaket er derfor ugyldig, jf. forvaltningsloven § 17.
- Det var ikke behov for et hastevedtak uten forhåndsvarsel etter forvaltningsloven § 16.

Av klagerens brev til Kemneren i Bergen kommune av 22. november 2017 fremgår det at klagerne erkjenner at det kan være bokføringsmessige uklarheter mv. knyttet til stiftelsen. Det fremgår også at dette ikke har vært et område som har vært tilstrekkelig prioritert i stiftelsens virksomhet, og at stiftelsens knappe bemanningsressurser har vært fokusert på stiftelsens kjerneaktivitet.

Klagerne bestrider at det har skjedd en økonomisk overføring av stiftelsens midler til tidligere styreleder privat. De mener det er riktigere å fremstille det slik at alle økonomiske midler tidligere styreleder og hans familie har, herunder arv og gaver gjennom flere år, er benyttet for å realisere stiftelsens formål. Stiftelsens formål og aktivitet samsvarer med det som etter det opplyste fremstår som hans personlige oppgave og prosjekt. Stiftelsen driver med sosialt arbeid knyttet til avrusning, rehabilitering, ettervern og pårørendekontakt. Arbeidet utføres av personer knyttet til stiftelsen og gjennomføres etter en form for medlever-ordning der deltakerne tas med i stiftelsens fellesskap. Stiftelsen mottar ikke offentlig støtte og det er følgelig ingen spesielle krav til dokumentasjon av aktivitet. Dette er heller ikke prioritert. Stiftelsen har hatt en del offentlige oppgaver og utadrettet aktivitet som er dokumentert, herunder som alternativ soning for noen av deltakerne. Dette kan dokumenteres via Kriminalomsorg i Frihet. Aktiviteten finansieres ved at det mottas bidrag i forbindelse med foredrag, gaver og stands med bøsser.

Gevinst ved private eiendomssalg, avhending av gjenstander mv. har blitt benyttet til stiftelsens drift, både ved at stiftelsens utgifter er båret av tidligere styreleder privat og ved at midler er overført til stiftelsens konti eller at eiendeler anskaffet ved privat finansiering er oppført i stiftelsens navn. Samlet sett er det derfor ikke grunnlag for en påstand om at det er tatt ut midler fra stiftelsen. Pengestrømmen har hele tiden gått i motsatt retning, ved at private midler i all hovedsak er benyttet til stiftelsesrelaterte forhold. Privat har B omsatt mynter i større grad enn det som er fremkommet i Kemneren i Bergen kommunes redegjørelse.

Hva gjelder dokumentasjon, er det uttalt i brevet til Kemneren i Bergen kommune av 22. november 2017:

«Dokumentasjon i regnskapene viser at gevinst ved privat eiendomssalg, avhending av arvede gjenstander mv. har blitt benyttet til stiftelsens drift, både ved at stiftelsens utgifter er båret av [B] privat og ved at midler er overført til stiftelsens konti eller at eiendeler anskaffet ved privat finansiering er oppført i stiftelsens navn.»

6. Stiftelsestilsynets merknader til klagen

Stiftelsestilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket. Ved brev av 6. desember 2017 har Stiftelsestilsynet oversendt klagen til Stiftelsesklagenemnda til avgjørelse.

Stiftelsestilsynet skriver at da de fattet vedtak uten forhåndsvarsel var begrunnelsen salg av eiendom fra stiftelsen og fare for rettsstridig disponering av midlene. Det ble samtidig

oppnevnt nytt styre i stiftelsen bestående av advokat Hamre. Hamre avdekket umiddelbart etter oppnevnelsen at stiftelsen den 9. november 2017 utbetalte i overkant av kroner 2,3 millioner til styreleders/daglig leders private konto. Etter begjæring fra advokat Hamre avsa Bergen tingrett den 15. november 2017 kjennelse om arrest. Det er Stiftelsestilsynets vurdering at hendelsesforløpet underbygger at det var nødvendig å fatte vedtak uten forhåndsvarsel.

Til anførselen om saksbehandlingsfeil skriver Stiftelsestilsynet:

«I vårt vedtak av 9. november 2017 fremkommer eksplisitt at vedtaket bygger på "det grunnlag som de foreløpige vurderingene [til Kemneren i Bergen kommune] er basert på". Det var ikke kemnerens foreløpige vurderinger alene, men den dokumentasjon de baserte sine vurderinger på som lå til grunn for vårt vedtak. Vi vurderte det slik at saken var så godt opplyst som mulig på det aktuelle tidspunkt, jf. forvaltningsloven § 17, sett hen til sakens karakter og vår begrunnelse for å unnlate forhåndsvarsel, vedtaket om avsettelse punkt 3. Vi vurderte det også slik at vedtaket bygget på et forsvarlig grunnlag.»

Videre kommenterer Stiftelsestilsynet at klagerne i svært liten grad og kun på et overordnet nivå har kommentert det faktiske grunnlaget for vedtaket i klagen. Det er fremlagt dokumentasjon som er ment å dokumentere stiftelsens aktivitet, men dette er ikke et sentralt forhold med hensyn til vedtaket om styreavsettelse. Det sentrale grunnlaget for styreavsettelsen er at styreleder/daglig leder i kontrollperioden har mottatt til sammen kroner 3 659 140 til sin private konto. Beløpet er summert ut fra myntinnskudd på daglig leders konto som i en del tilfeller sammenfaller i tid med tilsvarende myntinnskudd fra stiftelsen. Dette er ikke kommentert i klagen og det er heller ikke fremlagt dokumentasjon i relasjon til dette. Heller ikke forholdene rundt kjøp og salg av eiendom i Kenya er kommentert i særlig grad.

Det fremgår avslutningsvis av innstillingen at Stiftelsestilsynet ikke har mottatt svar på sitt brev av 24. november 2017 til de avsatte styremedlemmene

7. Klagernes supplerende merknader

Klagerne innga merknader til Stiftelsestilsynets innstilling i brev av 15. januar 2018 og oversendte 31. januar 2018 kopi av klagernes brev til stiftelsen.

I brevet av 15. januar 2018 klargjør klagernes advokat at samtlige tre avsatte styremedlemmer klager på vedtaket. Videre opprettholder klagerne innvendingene mot at vedtaket om styreavsettelse kan ha en foreløpig rapport fra Kemneren i Bergen kommune som faktisk fundament. Grunnlaget for Kemneren i Bergen kommunes foreløpige rapport er for ufullstendig og utilstrekkelig til å fatte inngripende vedtak.

Videre bestrider klagerne det faktum som er lagt til grunn:

«I vedtaket fremsettes påstander om "underslag" eller "skjult lønn".

Det er det avsatte styrets oppfatning at styremedlemmene privat har et økonomisk krav mot stiftelsen, og ikke motsatt. Det anføres at de avsatte styremedlemmene har hatt private ikke-refunderte utlegg, opparbeidet ikke-utbetalt godtgjørelse/lønn, ikke-betalt

krav på leie for stiftelsens bruk av privat eiendom og ikke-tilbakebetalte direkte innlån.

[...]

Det er det avsatte styrets oppfatning at privatpersonene i styret, særlig [B] og [C] har bidratt økonomisk til stiftelsen arbeid gjennom hele stiftelsens eksistens.

Det vises særlig til at den private boligen ble benyttet som tredjemannspant for stiftelsens kjøp av fast eiendom og at det siden ved salg av [B]s private bolig ble ytt et betydelig kontantlån til stiftelsens der proveny ble benyttet til nedbetaling av stiftelsens gjeld.»

Klagerne fastholder også at styremedlemmene, og særlig tidligere styreleder, har jobbet i overensstemmelse med stiftelsens formål.

Klagerne har videre redegjort for det økonomiske forholdet mellom tidligere styreleder og stiftelsen i brev til stiftelsen av 31. januar 2018. Klagerne har fremlagt dokumenter for å underbygge sitt syn. Klagerne har i brevet til Kemneren i Bergen kommune gitt en oversikt over det økonomiske mellomværende som de mener reflekterer faktum og har lagt ved en del vedlegg for å dokumentere transaksjoner. Klagerne anfører at stiftelsen skylder tidligere styreleder ca. kroner 4,96 millioner per 31. desember 2016. Det vises til at tidligere styreleder har brukt det meste av sine ressurser i arbeidet for stiftelsen fra 1997 og frem til i dag, herunder både personlig arbeidskraft og engasjement samt langt på vei alle tilgjengelige ressurser.

Styreleder har i en periode før 2004 leid ut sin private bolig til stiftelsen for kroner 12 000 per måned i 48 måneder, men har aldri mottatt husleie. Da denne boligen ble solgt i 2006, ble proveny benyttet i stiftelsens virksomhet. Den gjelden som stiftelsen hadde og som den private eiendommen ble stilt som sikkerhet for, ble nå nedbetalt. Dette som et lån til stiftelsen fra tidligere styreleder/daglig leder. Ubetalt husleie og lån er å anse som langsiktig gjeld til klager. Per 31. desember 2016 var utestående lån kroner 2 554 243.

Videre erkjenner tidligere styreleder at det økonomiske mellomværende mellom ham privat og stiftelsen har vært komplisert å følge og at det i flere tilfeller kan være mangler ved konkret dokumentasjon. I brevet til stiftelsen av 31. januar 2018, som også er oversendt Stiftelsesklagenemnda, skriver klagerne:

«Det vises til at det ved noen anledninger er foretatt innbetalinger til [B]s private bankkonto av midler som er gitt i gaver til [B], men da som styreleder og på vegne av stiftelsen. Tilsvarende er forbruk/anskaffelser til bruk i stiftelsens arbeid belastet [B]s private bank.

For [B] har dette vært gjort i beste mening – og det reageres på at det ikke er mottatt noen korreksjoner verken fra regnskapsfører eller fra revisor som i en lengre periode har vært KPMG.»

Klagerne viser også til at stiftelsens gjeld til tidligere styreleder privat har økt som følge av private utlegg fra hans private konto for stiftelsens formål. Det anføres at utskrifter fra privatkonto viser at utlegg til stiftelsens formål i perioden overstiger innbetaling av stiftelsens

midler med kroner 430 945. Klagerne anfører også at tidligere styreleder har et utestående krav på vederlag for arbeid over flere år. Dette har klagerne beregnet til kroner 1 012 500.

8. Stiftelsesklagenemndas vurdering

8.1. Sakens vurderingstema

Stiftelsesklagenemnda skal vurdere om Stiftelsestilsynets vedtak av 9. november 2017 om å avsette B som styreleder, og C og D som styremedlemmer i stiftelsen, skal oppheves eller stadfestes.

B har vært styreleder og daglig leder fra stiftelsens oppstart 23. februar 1997. Fra og med 23. februar 1997 og frem til 9. november 2017 har han hatt prokura og signatur alene. D har vært styremedlem fra 14. januar 2008 (registrert i Brønnøysundregistrene 21. august 2008) og frem til avsettelsen. C har vært styremedlem fra 16. november 2000 og frem til avsettelse, ifølge Brønnøysundregistrene.

Vurderingstemaet i klagesaken er om styrets medlemmer har opptrådt på en slik måte under utførelsen av sitt verv som medlem av stiftelsens styre, som gjør at vilkårene i stiftelsesloven § 29 for å avsette dem, vurdert hver for seg, er oppfylt.

Stiftelsesklagenemnda bemerker innledningsvis at et valgt styremedlem i en stiftelse som hovedregel innehar vervet funksjonstiden ut. Av hensyn til styremedlemmers uavhengighet fra den som har oppnevnt styremedlemmet, kan ikke styremedlemmer fjernes fra vervet under funksjonstiden. Unntak gjelder dersom styremedlemmet opptrer på en måte som innebærer mislighold av pliktene som styremedlem i stiftelsen, eller handler illojalt eller på annen måte motarbeider stiftelsens formål. Stiftelsestilsynet er i slike tilfeller gitt myndighet til førtidig å avsette et styremedlem, jf. stiftelsesloven § 29 annet ledd første punktum. Bestemmelsen lyder:

«Stiftelsestilsynet kan avsette styremedlem som vesentlig tilsidesetter sine plikter ved utøvelsen av vervet, som klart viser seg uegnet, eller som ikke fyller lovens krav til å være styremedlem, jf. § 27.»

Stiftelsestilsynets vedtak er begrunnet med at styrets medlemmer har vesentlig tilsidesatt sine plikter etter stiftelsesloven § 18 om forvaltning av stiftelsens kapital, § 21 om å holde stiftelsens eiendeler atskilt fra andre eiendeler og § 30 om blant annet styrets ansvar for at formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Det dreier seg om handlinger/unnlater i perioden 2010 til 2016.

8.2 Rettslige utgangspunkter

Stiftelsesloven § 29 legger opp til at det skal gjøres en konkret vurdering av vedkommende styremedlems handlinger og/eller unnlater i forhold til om pliktene som vedkommende har hatt som medlem av stiftelsens styre, er tilsidesatt. Vesentlighetskravet må bedømmes i sammenheng med de plikter og oppgaver som styremedlemmer har etter lov og vedtekter. Dette er også lagt til grunn blant annet i LB-2010-144317, som gjaldt gyldigheten av vedtak om styreavsettelse i en stiftelse. For øvrig gir rettspraksis lite veiledning om hvor mye som skal til for at lovens vesentlighetskriterium er oppfylt. Etter Stiftelsesklagenemndas syn vil momenter i vurderingen være hvorvidt det dreier seg om et enkeltstående eller vedvarende

pliktbrudd, om det dreier seg om tilsidesettelse av helt sentrale plikter som påhviler medlemmer i en stiftelses styre og hvor alvorlig handlingen/unnlåtelsen er.

Om alternativet «*klart viser seg uegnet*» skriver Knudsen/Woxholth, *Stiftelsesloven med kommentarer*, på side 135 flg.:

««Klart viser seg uegnet» krever i og for seg ikke at et styremedlemmet har misligholdt sine forpliktelser som styremedlem, men at det fremstår som klart at vedkommende ikke har de kvalifikasjoner eller egenskaper som må kreves for å utøve styrevervet på en forsvarlig måte.»

Stiftelsesklagenemnda legger til grunn at ordlydens «*klart*» stiller krav om et kvalifisert beviskrav for at vedkommende styremedlem under utøvelsen av sitt styreverv har opptrådt på en måte som ikke er forenlig med de kvalifikasjoner eller personlige egenskaper som må kreves for å inneha vervet videre. Alminnelig sannsynlighetsovervekt er ikke tilstrekkelig.

Det følger av stiftelsesloven § 30 annet ledd, at forvaltningen av stiftelsen hører under styret. Lovens begrep «*forvaltningen*» omfatter alle saker som gjelder stiftelsen. Etter § 30 tredje ledd annet punktum, skal styret påse at regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Bestemmelsen er omtalt slik i Knudsen/Woxholth: «*Stiftelsesloven med kommentarer*» på side 144-145:

«Bestemmelsen pålegger også styret det overordnede ansvaret for at det er betryggende interne kontrolltiltak i stiftelsen. Dette innebærer et ansvar for at det er regler og retningslinjer for kapitalforvaltningen, herunder at stiftelsens midler blir anvendt til formålet og et ansvar for at kontrolltiltakene faktisk etterleves. Den direkte oppfølgingen må kunne overlates til daglig leder hvor stiftelsen har det, jfr § 35 annet ledd og note 2.2 til denne paragrafen, men styret har også her et tilsynsansvar og må gripe inn om det er grunn til å tro at daglig leder ikke følger opp sitt ansvar for den interne kontrollen på forsvarlig måte.»

Etter stiftelsesloven § 21 første ledd skal eiendelene til en stiftelse holdes atskilt fra andre eiendeler. Dette gjelder både i forhold til midler som andre stiftelser eier, og i forhold til midler som eies av oppretteren, dennes nærstående og andre fysiske eller juridiske personer. Separasjonsplikten medfører at stiftelsens midler må holdes atskilt både fysisk og regnskapsmessig. Kontanter oppbevares i egen kasse, bankinnskudd på egen konto, plasseringer må finne sted i stiftelsens navn og stiftelsens verdipapirer må registreres på egen konto i VPS. Løsøre må merkes med stiftelsens navn, dersom de brukes på en måte som kan innby til sammenblanding, jf. Woxholth s. 249-250 og Knudsen/Woxholth s. 114.

8.3. Om det hefter saksbehandlingsfeil ved Stiftelsestilsynets vedtak

Klager har anført at det foreligger saksbehandlingsfeil ved Stiftelsestilsynets vedtak som må føre til at vedtaket er ugyldig, jf. forvaltningsloven § 41. De saksbehandlingsfeilene som er påberopt av klager, er manglende forhåndsvarsel om vedtaket i strid med forvaltningsloven § 16 og utilstrekkelig opplysning av saken før vedtaket ble truffet i strid med forvaltningens plikt etter forvaltningsloven § 17.

Etter Stiftelsesklagenemndas vurdering lider ikke vedtaket av saksbehandlingsfeil som kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold. Stiftelsestilsynets vedtak er gyldig.

Det er på det rene at Stiftelsestilsynet ikke sendte klager skriftlig forhåndsvarsel i tråd med hovedregelen i forvaltningsloven § 16 første og annet ledd før vedtaket ble fattet. Stiftelsestilsynet vurderte at unntaksbestemmelsen i forvaltningsloven § 16 tredje ledd bokstav a) kom til anvendelse i dette tilfellet. Det fremgår av vedtaket av 9. november 2017 at Stiftelsestilsynet var kjent med at stiftelsens leilighet på adressen X (gnr.X bnr. X sek. nr. X i E kommune) nylig var blitt solgt. Stiftelsestilsynet vurderte at det forelå fare for at sittende styre rettsstridig disponerte midlene og at det dermed var behov for et vedtak om styreavsettelse uten unødig opphold. Stiftelsestilsynet tok slikt forbehold i sitt vedtak:

«Skulle det vise seg at våre vurderinger bygger på uriktig faktisk grunnlag vil vi vurdere å omgjøre vårt vedtak, som i så måte kan anses foreløpig, sml. også forvaltningsloven § 16 tredje ledd hvoretter partene ikke har uttalt seg om styreavsettelse som sådan.»

Det følger av unntaksbestemmelsen i forvaltningsloven § 16 tredje ledd bokstav a) annet alternativ at forhåndsvarsling kan unnlates dersom det er *«fare for at vedtaket ikke kan gjennomføres»*. Stiftelsesklagenemnda legger til grunn at dette alternativet omfatter tilfeller der det er fare for at et styremedlem i en stiftelse vil foreta disposisjoner som ikke er i stiftelsens interesser og som er uopprettelige i den forstand at et nytt styre vanskelig vil kunne omgjøre disposisjonen eller begrense skaden/tapet. Stiftelsesklagenemnda finner støtte for sin lovforståelse i Geir Woxholth: *«Forvaltningsloven med kommentarer»*, 5. utg. på side 350.

Stiftelsesklagenemnda mener at de opplysningene som Stiftelsestilsynet hadde på vedtakstidspunktet, gjør at tilsynets vurdering om adgang til å unnlate å forhåndsvarse styremedlemmene var riktig. Stiftelsesklagenemnda har lagt vekt på at Stiftelsestilsynet den 7. november 2017 fikk opplysninger fra Kemneren i Bergen kommune om innskudd av midler på styreleders private konto som var sammenfallende i tid og sted med innskudd til stiftelsens konto og som ikke lot seg forklare ved annen privat inntekt. Disse opplysningene sammenholdt med det Stiftelsestilsynet hadde avdekket om feilaktig regnskapsføring vedrørende salg av eiendom i Kenya og opplysningen om at stiftelsen nylig hadde solgt en leilighet i E underbygger riktigheten av Stiftelsestilsynets vurdering av at det forelå fare for disposisjoner til skade for stiftelsen. Den etterfølgende utviklingen med behov for arrestbegjæringer viser også at det i dette tilfelle forelå et klart behov for å unnlate forhåndsvarsling og snarest mulig treffe vedtak om styreavsettelse. Stiftelsesklagenemnda mener etter dette at det ikke foreligger brudd på forvaltningsloven § 16, og vedtaket er ikke ugyldig som følge av manglende forhåndsvarsling.

Stiftelsesklagenemnda finner heller ikke at det foreligger brudd på forvaltningsloven § 17 som gjør vedtaket ugyldig. Nemnda vektlegger at klager ble gitt anledning til å kommentere de faktiske forholdene som vedtaket bygger på, jf. klagers brev av 6. november 2017 til Stiftelsestilsynet. Videre er det vektlagt at rask avgjørelse var påkrevet av hensyn til stiftelsen. Det vises også til at fordi forhåndsvarsling ble unnlatt, har Stiftelsestilsynet i vedtaket åpnet for å vurdere omgjøring av vedtaket dersom det skulle vise seg at deres vurderinger bygger på uriktig faktisk grunnlag. Faktiske forhold i ettertid og klagen har heller ikke gitt grunn for Stiftelsestilsynet til å omgjøre sitt vedtak. Klagebehandlingen sørger uansett for tilstrekkelig kontradiksjon og sakens tilstrekkelige opplysning, jf. merknader fremsatt i klagernes brev av 15. januar 2018 i tillegg til i klagen. Nemnda viser i denne sammenheng til forvaltningsloven

§ 34 hvor det fremgår at klageinstansen skal prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter.

8.4. Den konkrete vurderingen

B, C og D har inngitt felles klage. Vilklårene i stiftelsesloven § 29 annet ledd skal vurderes i forhold til det enkelte styremedlem. Nemnda finner ikke holdepunkter i saksdokumentene for å vurdere klagerne forskjellig. De tre avsatte styremedlemmene er i nær familie med hverandre og har drevet stiftelsen sammen i flere år.

Når det gjelder vurderingstemaet «*vesentlig tilsidesetter sine plikter ved utøvelsen av vervet*», er det manglene ved regnskapsførselen og formuesforvaltningen, brudd på separasjonsplikten samt salget av stiftelsens eiendom i Kenya og Norge som må vurderes opp mot stiftelsesloven og stiftelsens vedtekter.

Stiftelsens styre har etter stiftelsesloven § 30 tredje ledd en plikt til å «*påse at regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll*». Bestemmelsen pålegger styret et særlig ansvar for at stiftelsen har en betryggende internkontroll. Dette innebærer et ansvar for at stiftelsen drives i samsvar med gjeldende krav. De krav som er relevante for vurderingen av om regnskapet er gjenstand for en betryggende kontroll er gitt i regnskaps- og bokføringsloven. Stiftelser har bokføringsplikt etter bokføringslovens § 2 første ledd og regnskapsplikt etter regnskapsloven § 1-2 første ledd nr. 10.

Stiftelsesklagenemnda vil først vurdere om regnskapet har vært gjenstand for betryggende kontroll. Styret beskriver stiftelsens virksomhet i årsberetningen for 2016 slik:

«Stiftelsen driver på med direkte rehabilitering og ettervern av rusmisbrukere både i Norge og Nairobi, Kenya. Som et ledd i dette arbeidet produseres det diverse cder. Midlene skaffes gjennom gaver, betaling for foredrag etc. Det drives også regulær pengeinnsamling fra publikum. I fremtiden regnes det også med å få inntekt gjennom distribusjon av de forskjellige medietiltakene som er under arbeid.»

Stiftelsens beskrivelse av virksomheten i årsberetningen er i årene 2008 til 2016 svært likelydende. Regnskapene for årene 2012 til 2015 viser at de innsamlede midlene utgjør totalt kroner 6 062 094. De øvrige inntekter var totalt kroner 704 240.

Stiftelsens inntekter skiller seg i vesentlig grad ut fra en formues forvaltende stiftelse ved at inntektene i en slik stiftelse lar seg dokumentere fra tredjemann, for eksempel et bankbilag. På stiftelsens utgiftsside skiller stiftelsen seg ut fra en pengeutdelende stiftelse ved at stiftelsen driver en direkte rehabilitering av rusmisbrukere. Utgiftene består altså ikke av pengeutdeling, men av mat, klær, bolig. Alle utgifter er av forbrukerlignende art.

Stiftelsen er organisert slik at B har hatt funksjonen som styreleder og daglig leder. De øvrige styremedlemmene har vært D (svigerdatter) og C (ektefelle). De slektsmessige forhold gjør at styrets sammensetning må karakteriseres som bestående av nærstående parter. Daglig leder og styreformann er en og samme person.

Sammensetningen av styret, samt arten og formen av stiftelsens inntekter og utgifter gir i dette tilfellet en høy risiko for en sammenblanding av stiftelsens og styremedlemmenes økonomi.

Den interne kontrollen i henhold til god bokføringsskikk skal ikke bare sikre at tallene i regnskapet blir korrekte. Det sentrale for Stiftelsesklagenemnda er at den interne kontrollen skaper transparens og notoritet for at stiftelsens midler er holdt adskilt fra styremedlemmenes økonomi. Stiftelsesklagenemnda vurderer således her ikke motivet for en eventuell sammenblanding, men om den interne kontrollen har vært av en slik art at den har gitt den nødvendige tillit for at midlene ikke er sammenblandet.

Ved regnskapsmessig behandling av innsamlede midler i form av kontantbeløp må styret forventes å iverksette særlige og adekvate kontrollhandlinger slik at det ikke oppstår risiko for at midlene ikke kommer stiftelsen til gode. Giver må kunne ha tillitt til at gaven i sin helhet blir brukt til sitt forventede formål.

Avsatt styreleder erkjenner selv at bokføringsplikten ikke har vært prioritert. I vedlegg til klagen av 22. november 2017 skriver advokat Øen:

«[B] erkjenner at det kan være bokføringsmessige mv. uklarheter knyttet til stiftelsen. Dette har dessverre ikke vært et område som har vært tilstrekkelig prioritert i stiftelsens virksomhet og stiftelsens knappe bemanningsressurser har vært fokusert på stiftelsens kjerneaktivitet.»

I brevet av 31. januar 2018 skriver advokat Øen:

«Det vises til at det ved noen anledninger er foretatt innbetalinger til [B]s private bankkonto av midler som er gitt i gaver til [B], men da som styreleder og på vegne av stiftelsen. Tilsvarende er forbruk/anskaffelser til bruk i stiftelsens arbeid belastet [B]s private bank.»

For vurderingen av den interne kontrollen er Stiftelsesklagenemnda blitt forelagt dokumentasjon i form av revisorbrev og uttalelser om revisjonen av årsregnskapet. Dokumentasjonen bekrefter at det har vært uklarheter og til dels klare brudd på god bokføringsskikk. I brev fra Thorsen, Wigestrands og Co DA av 15. oktober 2009 vises det til manglende formalisering av lån, og at kostnader som ikke er tilstrekkelig dokumentert er ført mot styreleders tilgodehavende som er påpekt i revisjonsrapport nr. 8 datert 29. august 2006. For årene 2013 og 2014 påtaler revisor KPMG at det eksisterer bilag som ikke tilfredsstillende dokumentasjonskravene i bokføringsloven. For årene 2016 og 2017 påpeker revisor ved KPMG i brev av 13. juli 2017 til stiftelsen spesifikke og klare mangler ved den interne kontrollen. Dette gjelder særlig behandlingen og dokumentasjon for fullstendigheten av de innsamlede midler. Sentrale momenter er manglende etterlevelse av fastsatte rutiner, manglende underbilag til transaksjoner og manglende signering eller kun signering av nærstående parter.

Som følge av avvikene skriver revisor i uttalelse om revisjonen for årsregnskapet 2016:

«Som følge av de noterte avvikene fra beskrevet rutine, mangler tilfredsstillende dokumentasjon som sikrer at inntekt knyttet til innsamlede midler blir inntektsført i årsregnskapet. Vi har følgelig ikke vært i stand til å fastslå hvorvidt det kunne være behov for å justere disse beløpene.»

Når revisor for årene 2016 og 2017 ikke er i stand til å verifisere fullstendigheten av stiftelsens innsamlede midler, er det lite tvilsomt at den interne kontrollen ikke har vært

tilfredsstillende. Stiftelsesklagenemnda har ikke fått forelagt eventuelle revisorbrev for årene 2009 til 2012, men legger til grunn at det har vært klare mangler med den interne kontrollen over flere år. Den første påtalen ble her gitt av revisor allerede i 2006.

Stiftelsesklagenemnda går så over til å vurdere om styrets formuesforvaltning har vært gjenstand for en betryggende kontroll. Styreprotokoller er ikke fremlagt til tross for at Stiftelsestilsynet har etterspurt dette. I mangel av styreprotokollene er Stiftelsesklagenemnda henvist til å vurdere forhold rundt større enkelttransaksjoner.

I brevet av 31. januar 2018 skriver advokat Øen:

«Det er ikke tvil om at det økonomiske mellomværende mellom [B] privat og stiftelsen har vært komplisert å følge og at det i flere tilfeller kan være mangler ved konkret dokumentasjon.»

Det vesentligste av stiftelsens formue har bestått av fast eiendom, herunder en bondegård i Kenya, en ferieleilighet i Spania, samt en eiendom i Bergen. Formålet med eiendommene var å drive direkte rehabilitering.

I 2015 ble bondegården i Kenya solgt. Regnskapet viser i note 3 en salgssum på kroner 970 000. Den samme sum den etter sigende ble kjøpt for i 2011. Regnskapet viser således kroner 0 i gevinst. I regnskapet for 2016 inntektsføres kroner 601 400 fra salget.

Salgskontrakten viser midlertid at eiendommen ble solgt for 27 millioner kenyanske shilling. Dette skal ha utgjort omtrent kroner 2 millioner norske kroner basert på vekslingskursen på salgstidspunktet. Klagerne har redegjort for at omtrent kroner 600 000 ble overført til tidligere styreleder som avdrag på langsiktig gjeld. Det er imidlertid ikke fremlagt dokumentasjon på verken gjelden eller avdraget. Den øvrige differansen på ca. kroner 400 000-500 000 synes å være gitt til fire ulike menigheter i Afrika, jf. klagers egne opplysninger. Dette er ikke nærmere dokumentert.

I 2017 ble stiftelsens eiendom i E solgt til tidligere styremedlem D. Det er ikke fremlagt verken styrevedtak eller andre dokumenter knyttet til denne prosessen. Det er følgelig uklart hvorvidt habilitetsreglene ble fulgt. Etter det opplyste er eiendommen solgt til markedspris, men det er ikke fremlagt takst eller andre dokumenter vedrørende salget.

Styreformann var for årene 2015 og 2016 den største långiver til stiftelsen. Årsregnskapene viser at gjelden til styreformann i 2013 og 2014 var kroner 1 500 000, i 2015 kroner 2 676 445 og i 2016 kroner 2 348 316. Årsregnskapene er underskrevet av styremedlemmene. De samme styremedlemmene anfører imidlertid i klagen at stiftelsen skylder styreformann kroner 4 965 172 per 31.12.2016. Beløpet er alene større enn stiftelsens total kapital på det aktuelle tidspunktet. Den 9. november 2017 – dagen da styret ble avsatt, ble kroner 2 348 000 overført fra stiftelsen til Bs private konto. Også denne transaksjonen mangler styrevedtak og nødvendige dokumenter. I ettertid er det oppstått tvist mellom B og stiftelsen om tilgodehavendes størrelse.

Gjennomgangen av transaksjonene bekrefter hva advokat Øen skriver om det økonomiske mellomværende mellom B privat og stiftelsen. B har her sittet på begge sider av bordet, til dels som långiver, til dels som styreformann og til dels som daglig leder. Det øvrige styret har bestått av nærstående familiemedlemmer.

Stiftelsesklagenemnda vil påpeke at det mellom nærstående parter er særlig viktig at det eksisterer klare og skriftlig dokumenterte avtaler, slik at det ikke gir grunnlag for spekulasjoner om interessekonflikt. Også her er separasjonsplikten sentral, jf. stiftelsesloven § 21.

Som nevnt ovenfor, ser Stiftelsesklagenemnda det ikke som nødvendig å ta stilling til de underliggende forhold, herunder i hvilken grad kontantstrømmen mellom tidligere styreleder og stiftelsen har vært i favør av stiftelsen eller tidligere styreleder. Heller ikke finner nemnda det nødvendig å ta stilling til om det her er tale om lønnsutbetalinger til tidligere daglig leder, avdrag på gjeld eller annet. Det sentrale er at styret, ved ikke å besørge kontroll med regnskapet og det økonomiske mellomværende mellom stiftelsen og styreleder/daglig leder, vesentlig har tilsidesatt sine plikter etter stiftelsesloven § 30, jf. stiftelsesloven § 29 annet ledd første alternativ. Helt sentrale lovpålagte plikter er tilsidesatt over tid og det dreier seg om vedvarende pliktbrudd. Nemnda mener derfor at også vilkåret i stiftelsesloven § 29 annet ledd annet alternativ er oppfylt.

Stiftelsesklagenemnda er kommet til at vilkårene i stiftelsesloven § 29 annet ledd for å avsette B, C og D som medlemmer av styret i stiftelsen er oppfylt.

Klagen fra B tas etter dette ikke til følge.

Klagen fra C tas etter dette ikke til følge.

Klagen fra D tas etter dette ikke til følge.

9. Vedtak

Stiftelsesklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

Stiftelsestilsynets vedtak av 9. november 2017 opprettholdes.

Vedtaket er enstemmig. Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Oslo, 7. september 2018

Hanne Ombudstvedt
Leder

Dokumentet er godkjent elektronisk